Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237. Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI Ч. 143. TWO SECTIONS (SECTION 1) JERSEY CITY and NEW YORK, П'ЯТНИЦЯ, 3-го ЛИПНЯ (JULY) 1953. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 143. VOL. LXI.

СЕНАТ СХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЄКТ ВИДАТКІВ НА ЗАКОРДОННУ ДОПОМОГУ

Вашингтон. — 1-го липня Сенат затвердив проєкт видатків на закордонну допомогу й вирішив передати схвалений законопроєкт на розгляд спільної конференції з Палатою Репрезентантів. Метою цієї спільної наради є домовитись щодо розбіжностей, які стверджено у приділенні фондів на закордонну допомогу під час голосування над законопроєктом в Палаті Репрезентантів і в Сенаті. Перед тим, як схвалили законопроєкт про видаткування 5,318,732,500 долярів, Сенат ухилив предложення відіслати цей законопроєкт до комісії закордонних справ для відповідного зниження передбачених проєктом видатків. Зменшення передбачувано на півтора й на один більйон, проте внески ці відкинено більшістю 48 проти 34 голосів. При тій нагоді, лідер республіканської більшости в Сенаті, сен. Роберт Тефт звернув увагу опозиції на пізнішу можливість знизити видатки, коли розглядатиметься окремий законопроєкт видатків. Групу, що намагалася знизити видатки, представляв в свойому виступі демократичний сенатор з Луїзіяни Е. Лонґ, який пропонував обмежити видатки в закордонній допомозі на 1954 бюджетний рік (що розпочався 1-го липня) до 4,998-732,500, себто до такої суми, яку схвалила недавно Палата Репрезентантів. Інша справа, що притягає до себе увагу сенаторів, це термін закінчення закордонної допомоги. Передбачуване в Сенаті закінчення закордонної допомоги на 1956 рік, на предложення керівника комісії збройної служби, сенатора Л. Солтонстола, продовжено на один рік, поскільки, як заявив керівник комісії, інакше не буде можливости завершити намічену готовість закордонних країн, що пов'язана з виконанням передбачених військових замовлень.

$9,389,000,0000 дефіциту в 1953 р.

Вашингтон. — Секретар скарбу Джордж М. Гомфрі подав до відома, що 1953 бюджетовий рік залишається з найвищим під час миру недобором — $9,389,000,000. Одночасно повідомлено, що вже найближчого тижня державна скарбниця позичатиме гроші в сумі від $5,500,000,000 до $6.000,000,000 на рахунок майбутніх податків. Ця позичка також буде найвища під час миру, і ще не знати, які відсотки буде держава за неї платити. 1934 року уряд платив за подібну позичку 1½% за 9 місяців. Приходи виносили в 1953 р. $65,000,-218,000,000, а видатки $ 74,-607,000,000. Державна скарбниця мусить позичати гроші, бо в першій половині року приходить до каси 70% податків, а в другій, це значить від липня до грудня, тільки 30%. Корпорації радо позичають урядові гроші, бо їх пізніше зараховують їм на конто податку. Уряд мусить подбати про те, щоб Конгрес підвищив граничну суму державної заборгованости. Тепер уряд має право заборгуватись найвище до $275,000,000,000.

Президент підтримує оборонний бюджет в 34 більйони долярів

Вашингтон. — Президент Айзенгавер, окремим листом, висловив свою підтримку бюджету на оборонні видатки країни в 34.000,000,000 долярів. Лист цей зачитав в Палаті Репрезентантів, яка нараджується над військовими видатками, республіканський представник з Кензасу Е. П. Скрівнер. Бюджет, що тепер розглядається, виявляє зменшення оборонних видатків в порівнянні з проєктом видатків, виготовленим урядом Трумана. Зменшення викликає осуди, при чому закидують, що, при виготовленні теперішнього проєкту видатків, співпрацювали недосвідчені у військових справах цивільні особи, зокрема секретар оборони Ч. Е. Вилсон та директор бюджету, Дж. М. Дадж. Президент, нав'язуючи до цих застережень, вказав, що тепер, під час потужного розвитку нищівної зброї, існує перебільшене уявлення про значення чисто військових чинників.

Л. Ф. Еріксон призначений директором „Голосу Америки"

Вашингтон. — Шеф адміністрації міжнародної інформації, Роберт Джансон сповістив про призначення нового директора аґенції державного департаменту „Голос Америки", яким став Леонард Ф. Еріксон. Урядування нового директора розпічнеться 27 липня, а його річна платня рівнятиметься 13,000 долярам. Урядування Еріксона припаде на час усамостійнення „Голосу Америки", який стане, згідно з реорганізаційним президентським пляном, самостійною установою. Одночасно, як заявив Р. Джансон, відбуватимуться зміни цілости радіопередач інформаційної служби, що буде одним з завдань нового директора. Тепер Л. Еріксон очолює велику нюйоркську реклямову аґенцію, а сам проживає в Ґрінвіч, Конн.

ПЕРЕРВАНО ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ЗМІНИ ЗАКОНУ ТЕФТА—ГАРТЛІ

Вашингтон. — Переговори в справі зміни робітничого закону Тефта - Гартлі перервано, бо натраплено на такі труднощі, що їх важко розв'язати. В цих переговорах брали участь такі представники: від Білого Дому, державні секретарі праці і торгівлі, голови конґресових комісій (Палати Репрезентантів і Сенату) та сенатор Роберт Тефт із Огайо. Труднощі виявилися в тому, що секретар праці Мартін П. Деркін хотів би зовсім скасувати закон Тефта-Гартлі, бо сам Деркін тісно зв'язаний з робітничим рухом, — він бувший голова профспілки паяльщиків, — але як член уряду президента Айзенгавера він може в цьому напрямі зробити тільки те, на що йому дозволяє кабінет президента. Проти Деркіна виступає секретар торгівлі Сінклер Вікс, який погоджується тільки на незначні поправки в законі Тефта - Гартлі. Другою перешкодою дійти до порозуміння в цій справі, це проблема „невтральних" робітників, яких треба б переконати, щоб не працювали в тих підприємствах, де профспілкові робітники страйкують. Секретар праці Деркін хотів би більших змін в законі в цьому напрямку, ніж на це погоджуються дорадники през. Айзенгавера. Малі вигляди на те, щоб ще цього року прийшло до зміни закону Тефта-Гартлі.

The Fourth of July

INDEPENDENCE DAY — СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ

„УКРАЇНА ПІД СОВЄТАМИ" К. МЕННІНҐА – НОВЕ ВИДАННЯ У.Н.С. АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

У Видавництві „Bookman Associates" в Ню Йорку тільки що вийшла друком нова праця Кларенса А. Меннінґа, професора Колумбійського університету та одного з найбільш відомих і популярних американських авторів на східньо-европейські теми, книжка „Україна під Совєтами" (Clarence A. Manning: "Ukraine Under the Soviets"). Книжка має 224 сторінки та 25 розділів: 1. Тло комуністичного тріюмфу; 2. Основання Української Совєтської Республіки; 3. Доба войовничого комунізму; 4. Нова Економічна Політика; 5. Українізація; 6. Літературний резистанс; 7. Наукове відродження; 8. Микола Хвильовий; — 9. П'ятирічка; 10. Голод; 11. Голод, Совєти й світ; 12. Початкові суди; 13. Зворот культурної течії; 14. Занепад; 15. Тридцяті роки; 16. Україна в пізних 30-тих роках; 17. Перша окупація Західньої України; 18. Західньо-українська протидія; 19. Совєти й українці в Румунії; 20. Німецький напад на Совєти; 21. Поворот комуністів; 22. Совєтська Україна під час 2-гої Світової Війни; 23. Україна після 2-гої Світової Війни; 24. Совєтська культурна політика в Україні після війни; 25. Совєтська релігійна політика. — Крім того, в книжці є передмова, виказ використаних матеріялів та індекс імен і назв. Книжка була опрацьована на підставі джерел і матеріялів, відданих авторові до розпорядження головно Науковим Товариством ім Шевченка. Опісля книжка була дбайливо розглянена Культурною Комісією Українського Народного Союзу. Хоч цей твір базований на наукових та історичних джерелах та приготований автором-науковцем, він написаний в популярний спосіб та надається до найширшого вжитку. Це перша того роду історія підсовєтської України, окупаційної комуно-російської тиранії й української боротьби за волю, доведена до найновіших часів, аж до смерти Сталіна. В передмові до твору м. ін. сказано: „Не буде перебільшеним твердження, що російські комуністи використали українську землю й українське населення за ляборaторію для своїх майбутніх завоювань. Там, між українським народом, Ленін і його співробітники випрацювали їхню програму розбиття, просякнення, завоювання, експлуатації й русифікації, яку вони з таким успіхом застосовували від закінчення першої світової війни. Українцям дорого коштувало служити за таку лябораторію. Вони гинули мільйонами з голоду, внаслідок розстрілів і депортацій і така сама доля зустрічає тепер інші народи центральної й східної Европи. Ціллю книжки є простудіювати цей процес... В інших книжках описана історія української боротьби за незалежність, зусиль українського народу до створення своєї власної, вільної і незалежної держави. Тут ця історія не повторена, бо ця книжка займається відворотною сторінкою образу — зусиллям українського народу зберегти себе, свій спосіб життя і свою культуру проти поширювання совєтсько-російських впливів, проти системи, яка з проголошеної політики інтернаціоналізму перетворилася в сувору, російсько-імперіялістичну політику, що лежить таким тягарем на кожній формі й ділянці життя. — Це не тільки студія минулого. Це, що сталося в Києві й Харкові, стається сьогодні у Варшаві, Будапешті, Букарешті й Софії, в Улян Батор, Пекіні й Пйонґянґ. Це є історія процесу й з тієї точки зору ми мусимо дивитись на розвиток в Україні та на методи Української Совєтської Соціялістичної Республіки."

Нова праця проф. Кларенса Меннінґа, це вже дев'ята з черги книга англійською мовою — і п'ята того самого автора — видана коштом і старанням Українського Народного Союзу про Україну, її історію, культуру та її змагання до волі. Ця книжка завершує один цикль книг для англосаського світу, що дає приблизно повний та науково-джерельний образ України. Черговим виданням Українського Народного Союзу в його змаганнях сказати західньому світові правду про Україну та дати йому правдивий образ української нації й її розвитку, буде велика Енциклопедія Українознавства, теж англійською мовою, що вже є в підготовці, але ще вимагатиме багато труду й коштів для її завершення.

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР НЕ ВТРАЧАЄ НАДІЇ НА ПЕРЕМИР'Я ЗІ ЗГОДОЮ КОРЕЇ

ОЧІКУЄ ЗАДОВІЛЬНОГО ВИСЛІДУ НАРАД В СЕУЛІ; ІНШІ НЕ ПОДІЛЯЮТЬ ЙОГО ОПТИМІЗМУ

Вашингтон. — Президент Двайт Д. Айзенгавер висловив вчора на пресовій конференції свою „глибоку надію", що теперішні переговори американських представників з представниками корейського уряду в Сеул закінчаться задовільно та що Південна Корея й очолюваний президентом Синґманом Рі її уряд остаточно таки погодяться на перемир'я на устійнених вже умовах. Все ж таки президент цим разом вже не старався поменшувати труднощів, які ще стоять на шляху до перемир'я. Оптимізм президента Айзенгавера щодо можливостей здобуття корейської згоди на перемир'я не поділяють інші представники уряду, головно ті, що основніше познайомлені та тісніше зв'язані з перебігом нарад в Сеул. Вони вважають, що оптимізм президента базований радше на надії, ніж на фактичному стані та заповідають, що найближчі два - три дні будуть „рішальні" в цій справі, бо З'єдинені Держави будуть змушені винести важке й трудне рішення, якщо президент Рі не відступить від своїх теперішних домагань. Президент Айзенгавер твердив на конференції, що теперішні американсько-корейські суперечності відносно перемир'я можуть послужити прикладом тих розбіжностей, які часто розділяють союзників, які на ділі визнають ті самі принципи й змагають до тієї самої мети. Полагодження тих розбіжностей утруднює факт, що в Кореї ще перебуває ворог — додав президент Айзенгавер. Він підкреслив, що американсько-корейські розбіжності думок щодо перемир'я є „дуже дійсні" й їх збільшує ще та обставина, що корейці підходять до тієї справи більш емоційно. Він все ж таки „глибоко вірить", що з теперішніх розмов в Сеул вийде „задовільна розв'язка". В дипломатичних колах вважають, що през. Айзенгавер, висловлюючи свої надії й переконання, ще не бачив нової ноти президента Рі до уряду З'єдинених Держав, яку власне в тому часі переслав до Вашингтону з Сеул спеціяльний висланник президента Айзенгавера, асистент державного секретаря для далеко - східніх справ Волтер Робертсон. В цій ноті президент Рі обстоює своє домагання військового альянсу з Америкою ще перед підписанням договору та американського зобов'язання почати знову на повну скалю військову акцію за об'єднання Кореї, якщо червоні не погодяться на таке об'єднання мирним шляхом впродовж трьох місяців після підписання перемир'я. В поінформованих колах вважають, що немає жадних виглядів на те, щоб З'єдинені Держави прийняли цю вимогу. В Сеул відбулись чергові наради між президентом Рі й Волтером Робертсоном, але й цим разом вони не дали жадного результату. В політичних колах вважають, що З'єдинені Держави опинились в досить складному положенні, з якого не має багато виходів. Прийняття корейських вимог означало б не тільки заповідження нової війни, але й серйозні розбіжності в таборі альянтів, а підписання перемир'я без згоди Кореї було б з черги зародком нової війни, в якій альянти могли б опинитися в положенні, що вимагало б їхнього виступу проти корейців.

ЗДА НЕ МАЮТЬ В ПЛЯНІ „ФІЗИЧНОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ" НА ДОПОМОГУ ПОНЕВОЛЕНИМ НАРОДАМ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер заявив вчора на пресовій конференції, що зрив проти совєтського окупаційного режиму в Східній Німеччині поширився силою пожежі без передбаченого пляну, але З'єдинені Держави не мають в пляні „фізичної інтервенції" по совєтському боці залізної заслони. Президент вважає, що продовжування заворушень за залізною заслоною є важливим фактором в теперішній політиці, бо дає доказ, що волі не можна здавити. Не плянуючи жадної фізичної інтервенції на допомогу визвольним змаганням поневолених Москвою народів, президент Айзенгавер пропонував, щоб всі заяви й твердження представників американського уряду мали виразно на меті доказувати й переконувати поневолені народи, що вони не є самі та що вони мають приятелів у вільному світі. Один з приявних на конференції кореспондентів пригадав президентові Айзенгаверові його виборчу обіцянку, що він працюватиме для визволення поневолених народів і чи він не думає, що тепер настала така нагода, щоб допомогти цим народам у визвольних змаганнях. Президент відповів, що він і його уряд додержать їхньої обіцянки в тій справі, але та обіцянка не включає того, що можна б назвати „фізичною інтервенцією". Президент висловив свій подив до всіх тих, які в обставинах совєтської тиранії мають мужність виступати до боротьби за свою волю й він переконаний, що вони раніше або пізніше досягнуть свою мету.

Президент висловив незадоволення очищуванням книгозбірень

Вашингтон. — Під час пресової конференції, президент Айзенгавер висловив своє незадоволення способом проведення перегляду 189 закордонних книгозбірень інформаційної служби державного департаменту. Бібліотекарі книгозбірень інформаційної служби отримають напрямні, за якими вони діятимуть при перегляді книжок книгозбірень. Зокрема президент виявив своє незадоволення ставленням до автора детективних творів Д. Геммета, який недавно відмовився відповідати про його зв'язки з комуністами, прикрившись п'ятим пунктом конституції, яка передбачає несвідчення на власну некористь. Таким чином, президент не поділив погляду директора міжнародної інформації, Роберта Джансона, який повідомив минулого тижня, що перегляд книгозбірень основувався на цій власне підставі, — чи запідозрені автори погоджувались, чи відмовлялись свідчити про свої зв'язки з комуністами.

П-ні Места відвідала Україну; ще вибирається до Києва

Москва. — Пані Пірлі Места, колишня американська амбасадорка до Люксембурґу, повернулась до Москви з чотироденної поїздки на Україну та відвідин її індустріяльних районів. Вона була першим закордонним відвідувачем України після другої світової війни. Звидівши Дніпрельстан та деякі фабрики в Запоріжжі й Харкові, п-ні Места заявила, що вона бачила „все, що бажала бачити", що „це був дуже інтересний досвід" та що „росіяни робили для нас все, що могли". Разом з нею відвідував Україну теж консулярний урядник американської амбасади в Москві, Дейвид Клайн, та його дружина. П-ні Места заповіла, що вона вибирається ще на відвідини до Києва, столиці України, де задумує провести „багато днів".

467 „народніх поліцаїв" втекло на Захід впродовж червня

Берлін. — Червень цього року зазначився рекордовим числом дезертирів із т. зв. народньої поліції, що її створили Совєти в східній частині Німеччини. Досі найвищим місячним числом таких втікачів було 324 дезертири у січні цього року, тимчасом у червні втекло їх аж 467. Вони належать здебільша до частин, стаціонованих біля Цвікав у Саксонії, а перекинули їх до Берліну на присмирювання револьти берлінців 17-го чеорвня. Як відомо, багато тих поліційних відділів просто відмовилося стріляти на берлінських робітників і цим піддали в сумнів взагалі доцільність творення „вірної" Москві „народної" німецької армії. Саме ота народна поліція мала бути зав'язком такої армії, запляновaної початково на 120,000 душ, при чому казалося, що буде там старшинський кадр, потрібний для можливої негайної розбудови армії до сили 500,000 душ. Тепер, як повідомляє німецький соціял-демократичний часопис „Телеґраф" у Зах. Берліні, Совєти рішилися зменшити наполовину „народню поліцію", до сили 75,000 мужви і старшин.

В Тунісі вбито престолонаслідника, що був приятелем Франції

Туніс, Африка. — Від кулі скритовбивці згинув тут вчора принц Азздіне Бей, претендент до корони Тунісу та один з приятелів Франції в цьому її африканському протектораті. Вбивник закрався до палацу Азздіна та віддав до нього два стріли, один з яких був смертельний. Син принца допоміг зловити вбивника, яким виявився колишній засуджений Геді Бен Брагім. Він заявив, що за це вбивство йому заплачено — 200,000 франків (571 доляр) та подав список тих, що його наймали на цей злочин. Поліція думає, що той список є „фантастичний і неймовірний". Вбивство принца викликує низку політичних комплікацій в складному й постійно неспокійному положенні Тунісу.

ВІДКРИТТЯ СОЮЗІВКИ ПІД ЗНАКОМ СОНЦЯ І ТЕПЛА

Метереологічні станції заповідають соняшну й дуже теплу погоду на кінець цього тижня, в якому — в суботу й неділю, 4 і 5-го липня відбудеться святочне відкриття Союзівки, захисту й вакаційно-відпочинкової оселі Українського Народного Союзу біля Керґонксон, Н. И. Заходи для відкриття Союзівки вже завершені й оселя очікує масового приїзду людей з усіх довколишніх стейтів. Згідно з дотеперішніми інформаціями, з багатьох місцевостей приїжджають прогулянки окремими автобусами, як і всіми іншими приступними для наших людей засобами комунікації. На іншому місці в цьому числі поданий шкіц доріг, якими можна заїхати на Союзівку. Гарна погода, велика товариська й мистецька програма відкриття, догідні комунікаційні получення та загальне бажання наших людей зійтись разом не тільки на вічах і маніфестаціях, але й в обставинах відпочинку та розваги, заповідають на суботу й неділю великий здвиг народу в Союзівці.

Англієць покликаний на високе становище у НАТО

Рокенкур, Франція. — Маршал британійського літунства, сер Бейзил Ембрай, командир британійських бойових літунських з'єднань, що вславився геройськими спробами втечі з німецького полону у 2-ій світовій війні, покликаний на головного командира альянтських літунських сил в Центральній Европі. Він займе місце американського генерала Лориса Норстеда, що стає заступником найвищого команданта збройних сил держав Атлантійського Пакту, ген. Алфреда Ґрунтера, що приходить на місце ген. Риджвея. Ці зміни стоять у зв'язку з зальним пляном реорганізації збройних сил Атлянтійського Пакту, при чому, м. і., командиром всіх наземних частин в Зах. Европі (Франція, Зах. Німеччина, Бельгія і Голляндія) став французький маршал Альфонс Пієр Жуен. Ці зміни є безумовно пляновою концесією у користь анґлійців і французів, що віддавна вимагали для себе більшої та відповідальнішої участи в командувані збройними силами держав Атлянтійського Пакту.

НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ВІДКИНУВ ДОМАГАННЯ ОПОЗИЦІЇ ВІДНОСНО КОНФЕРЕНЦІЇ „ВЕЛИКОЇ ЧВІРКИ"

Бонн. — Наслідком послідовної кампанії німецьких соціял-демократів, які ставлять на перше місце проблему з'єдинення Німеччини й узалежнюють від неї своє становище до Пакту Безпеки та взагалі до західніх аліянтів, отже і до питання про віднову німецької збройної сили, теперішній канцлер Німецької Республіки, д-р Аденауер опинився у дуже скрутній ситуації. На нарадах Бундестаґу (нім. парляменту) він був примушений піддати під осуд заклик соціял-демократів, щоби Німеччина настоювала на скликанні конференції „великої чвірки" зараз після конференції трьох західніх міністрів закордонних справ у Вашинґтоні для справи об'єднання Німеччини. Голосування дало вислід 178-166, при 11 відсутніх, так, що Аденауерова більшість в народі показалася страшенне сумнівна. Соціялісти закидають Аденауерові, що він цілком стоїть під диктатом американців і це дуже небезпечний для нього демагогічний арґумент, коли рішатимуть маси виборців у найближчих виборах до німецького парляменту осінню цього року. Аденауер свідомий цього і мабуть тому він заявив зараз після отого голосування: „Як голова західно-німецького уряду, я можу сказати, що зроблю все, що лежить у моїх силах, щоби довести до розмов 4-ох великодержав над проблемою Німеччини, якщо лише існуватиме найменший шанс успіху." Тепер німецька преса аналізує значення цього останнього застереження Аденауера про „найменший шанс успіху". Гадають, що він мав при цьому на увазі вимогу 3-ох західніх великодержав в їх ноті до Совєтів із вересня мин. року, в якій вони ставили передумовою їх розмов з Совєтами про Німеччину прийняття трьох засадничих точок: вільні вибори в цілій Німеччині, вибір вільного загально-німецького уряду на основі висліду виборів і участь того уряду в мирових переговорах. Револьта берлінців з 17-го червня ц. р. загострила проблему з'єдинення Німеччини, озлобила німців ще більше проти Совєтів, але й не приспорила приятелів західнім державам через їх пасивність, з якою вони придивлялися подіям у Сх. Німеччині.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобв'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗДА

„Форт оф Джулай" — Свято Незалежности — набирає тепер з кожним роком щораз більшої поваги, — подібної до тієї, яку можна завважити, коли читаємо спогади про ці свята в перших десятках років незалежности країни. З якою великою повагою ,прямо побожністю, ставились тоді промовці на такому святі до ідеалів Декляраціі Незалежности, що мали стати світочем для всіх народів у цілому світі! Але згодом, як ЗДА зросли в небувалу силу і стали першою потугою в світі, „Індепенденс Дей" ставав радше днем розваги, ніж пригадкою важкої боротьби за великі ідеали. Щойно тоді, як червоний тоталітаризм став навіть загрозою такій великій силі, як З'єдинені Держави, Свято Незалежности почало прибирати свій давній характер. Давні фрази промовців про велич і непереможність ЗДА заступила холодна пригадка Батьків цеї країни, що навчали, що волю не тільки треба вміти вибороти, але її треба вміти втримати, скроплюючи це втримування час від часу ще й кров'ю.

Автор Декляраціі Незалежности, Тома Джеферсон, був високо освічена, ліберальна людина, яка обіймала своїми волелюбними ідеалами ввесь світ. „Я присяг при Божому вівтарі вічну ворожість кожній тиранії . . .", писав Джеферсон. Але він теж одверто признавався, що „першою в моїм серці є моя рідна країна, а всі інші країни мають першенство відповідно до того, як дружньо вони до нас відносяться". На такому здоровому націоналізмі зродилися ЗДА. Франція, що тоді простягнула „збунтованим" американцям помічну руку, хоч і з власного інтересу, щоб ослабити свого історичного ворога — Англію, мала і має в Америці запевнене тепле серце. Не забула й не забуває Америка тих европейських добровольців, що стануля до боротьби по її боці. Треба згадати хоч би Косцюшка та Пулаского, щоб зрозуміти, чому Америка так добре ставилась до Польщі по першій світовій війні. Це дуже важливе і в теперішньому моменті ,коли Америка в постійнім конфлікті з Москвою і шукає приятелів, яких потребує тепер можливо ще більше, ніж в той час, коли проголошувала свою незалежність. Росія мала тут довго добре ім'я, не зважаючи на зненавиджений царський абсолютизм, головно тому, що прислала до Ню Йорку свою фльоту в скрутну для Америки хвилину в час Горожанської Війни, хоч і вона робила це у власному інтересі, для маніфестації проти Англії ,яка підтримувала Південь, а теж надіючись дістати в свої руки польських повстанців, що втекли до Америки. Щойно Корея і пролята через Москву американська кров, як теж московська протиамериканська пропаганда, знищили той сентимент і тепер про нього вже ніхто й слівцем не згадує. Але не так було давніше. Тому тепер добра нагода для нас вияснити тісний зв'язок між українським народом і американським, так гарно обраний в поетичну форму генієм України ще понад 100 років тому. Ту природну приязнь двох наскрізь демократичних і волелюбних народів вияснити і закріпляти — це й наш головний обов'язок.

Американська Декляраціі Незалежности це голосний протест проти тиранії, це глибока віра в нарід, в демократію. Пам'ятаймо, що американський нарід не хотів відриватись від „рідного брата", він тільки домагався повної самоуправи, щось так, як це було спершу з домаганнями Української Центральної Ради в перших її Універсалах. Лише впертість англійського короля та уряду, допомогли американським самостійникам виступити з програмою повної незалежности й лише тоді зродилася Декляраціі Незалежности, так, як зродився з подібних причин Четвертий Універсал в Україні в 1918 році. Не забуваймо і за те, що Декляраціі Незалежности з 4 липня 1776 року, це був тоді тільки папір-документ, за здійснення якого треба було ще пролити впродовж довгих років дуже багато крови. Вкінці перемогла велика ідея волі й незалежности, і то не тільки для З'єдинених Держав, але, як це підкреслив Джеферсон, теж і для того світу, що терпить від деспотизму і тиранії.

Згадуючи за ту славну подію президент Айзенгавер візвав націю, щоб цьогорічний „Форт оф Джулай" став „Днем Молитви", проханням до Бога, щоб допоміг Америці розумно й справедливо розв'язати ті величезні проблеми, що станули перед нею.

Американські автохтони в Ню Йорку

Місто Ню Йорк святкує поточного року 300-річчя свого заснуваня. З цієї нагоди відбуваються різнородні вистави, паради й з'їзди. Такі імпрези продовжуватимуться до лютого наступного року. Очевидно, осінній і зимовий час позначуться великими здвигами й конвенціями.

Першу імпрезу влаштували колишні тубільці - автохтони Ню Йорку, тобто американські індіяни, яким присвячено окремий тиждень, від суботи 20 до п'ятниці 27 червня. Коло 300 індіян, вдягнених по давньому, в одягах з колишніми прикрасами, приїхали залізничими потягами з північної частини стейту Ню Йорк, у суботу 20 червня, сформували похід по центральній П'ятій авені біля 42 вул. і в супроводі оркестри з міського санітарного департаменту маршували серед танців і приспівів, на повну радість глядачів, до Юніон Сквер. Там ждав на них посадник Вінсент Імпелітері в оточенні міських достойників і привітав їх відповідною промовою. Індіянська організація „Арров" (Стріла) представила нащадків племен, що колись жили в самому місті, заки ще осередок теперішнього Ню Йорку, тобто остров Мангаттен, не перейшов у руки білих людей. Ці племена такі: Сенека, Могок і Онондаґа ,що спільно творили колись одне Ірокковів. У промовах бесідники пригадували, що предки теперішніх індіян продали були в 1626 р. голляндському губернаторові Петрові Мінуїтові остров Мангаттен за різні забавки, вартості колишніх 60 голляндських ґульденів, тобто на американські гроші 24 долярів. Тодішній Ню Йорк з назвою „Новий Амстердам" охоплював південний скравок острова Мангаттену.

В п'ятницю, 26 червня приїхали на закінчення Індіянського тижня ще інші індіяни з західних стейтів, щоб спільно відсвяткувати спомини ратифікації у вересні 1780 р. договору шости індіянських націй з Джорджем Вашинґтоном. Колишню церемонію повторено тепер на ступнях Федерального будинку на розі Вол і Нассо вулиць, після чого двоє індіянських дітей склали вінець перед статуєю Вашинґтона, що стоїть перед Федеральним Будинком. Голова племені Сенека, Джессі Корнплентер, нащадок у прямій лінії колишнього ватажка того самого імені ,що підписав з Вашинґтоном колишній договір, брав участь у теперішній церемонії, під час якої прочитано Проклямацію Вашинґтона в справі закінчення спору Північно - Західніх Індіянських Націй з З'єдиненими Державами.

З нагоди тристаріччя місто Ню Йорк влаштувало прилюдну виставу цілої низки документів „З перших Трьох Сторіч" в Прилюдній Бібліотеці при 42 вулиці. Там теж виставлено різні світлини, картини й малюнки з історії міста, а окремо приладжено на цей час ще постійний Музей міста Ню Йорку в горішній частині П'ятої Евені. Все те дуже цікаві речі, головно для гостей з інших міст, що приїздять до Ню Йорку, який довгі часи не тільки був для Европи предетавником і осередком „Нового Світу", але й брамою для пізніших імігрантів усіх націй,

Тому, що історія міста Ню Йорку пов'язана з історією цілої Америки, його тристаріччям зацікавлена ціла країна. Для точнішого запізнання з містом треба хіба переглянути заголовки цілих стосів книжок в бібліотеках про його історію. З-поміж них треба б згадати хоч одну, а саме „Провідник Міста Ню Йорку" (New York City Guide), складений цілою плеядою письменників, покликаних до цієї праці за часів економічної кризи, Адміністрацією Поступу Робіт за президента Френклина Д. Рузвелта, відомого під скороченою назвою „Доблю Пі Ей". Цей провідник, розгортаючи панораму Ню Йорку, згадує про різні племена індіян, що жили на теперішній території міста. Усіх племен згадано в книжці сім: плем'я Мангатто жило поза теперішнім островом Мангаттену, хоч продало остров Петрові Мінуїтогі; дальше племена: Сіваной, Матінекок, Меспат, Джамеко, Унамі з роду Делеварів у Канарсі. З тих племен залишилися тільки назви кількох осель, перемінених в теперішньому часі на передмістя.

У згаданій книжці находимо згадки й ширші описи осель, колоній, установ, культурних осередків найрізнороднішних національностей, що тепер живуть і діють в Ню Йорку, а пам'ятки колишніх автохтонів, отже дійсних власників і господарів Ню Йорку, зберігаються тільки в групі музеїв на „Вашинґтон Гайтс", відомих під назвою: Музей Американських Індіян — Американське Географічне Товариство — Еспанське Товариство Америки — Американське Нумісматичне Товариство — Американська Академія Мистецтва й Літератури.

З неіндіянських національностей згадані установи й підприємства, доми й церкви найменше двадцяти національних груп, але про якусь українську установу нема ані слівця, хоч у часі видання „Провідника Ню Йорку" були в самім Мангаттені дві українські церкви й існував ще Український Народний Дім при Шостій вулиці.

Це можна пояснити хіба тим, що в „Доблю Пі Ей" було при того роду працях багато червоних ,як не комуністів, то їх симпатиків.

Цікавим збігом обставин зареєстровано українське ім'я в іншій книжці, що описує помітні залишки старого Ню Йорку, а саме в історії айриської пиварні, заснованої ще в 1854 р., отже сто років тому, майже напроти української церкви св. Юрія при Сьомій вулиці. Джозеф Мічел, автор книжки „МекСорлі'с Вондерфул Салун" виданої щойно два роки тому, описуючи гостинницю, яка збереглася до теперішнього часу в такому виді, як її заснував її перший власник, присвячує багато уваги музейним пам'яткам, що в ній збереглися упродовж осттаннього сторіччя, згадує теж шваґра в третій генерації власників, з іменем Джозеф Найда і кухаря-українця, Майка, разом з такими особами, що заходили до пиварні ,як основник Інституту Купер Кніон та колишній „бос" Таммані Чарлс Морфі. Майкові, що притягав гостей своїми стравами, присвячує автор доволі багато місця, як і описові Сьомої вулиці.

Для короткого зазнайомлення з історією міста, треба згадати, що остров Мангаттен був відкритий Генрі Гудсоном в 1606; що Петро Мінуїт став губернатором оселі Ню Амстердам в 1624 р., а 2 лютого 1653 оселя з 800 жителями була заінкорпорована як місто. Саме тому цього року місто, якого ім'я змінено в 1664 р,. на Ню Йорк, відповідно до зміни влади з голляндської на британську, святкує 300-річчя свого зачартерування чи радше заснування. Треба надіятись, що в різних імпрезах з цієї нагоди візьмуть участь теж і українські жителі метрополії Нового світу.

За дійсний фронт проти комунізму

На фронті Координаційного Центру Антикомуністичної Боротьби популярно (чи вірніше: непопулярно) званого „Кацабом", наступили події, що їх можна було з математичною точністю передбачити. Організація, заснована Американським К-том для Боротьби з Большевизмом (раніше: „Комітет Визволення Народів Росії") виключно за порозумінням з росіянами та всупереч вимогам, порадам і суґестіям неросійських народів, — була від самого початку непрацездатна мертвороджена і засуджена на сварні внутрі та без авторитету назверх. Так і сталося: нині КЦАБ фактично перестав існувати. Російська група в його нутрі пересварилася і фактично розкололась на два табори. Неросійські народи зискали собі в очах названого Американського К-ту, більшої поваги і він починає ставитись до них так, як це треба було робити спочатку: аналізувати поважніше їхню вартість і їх арґументи. Зате Американський Комітет, зазнавши досі багато невдач і зробивши масу промахів, може записати на свій рахунок одну поважну подію у користь принципу единого противсовтського фронту: перший раз від непам'ятних часів законні представники різних народів Сходу засіли разом за один стіл із представниками російської (московської) еміґрації для безпосередніх розмов на тему структури КЦАБ-у і як її треба змінити, щоб увійшли туди дійсно всі вони, репрезентанти під'яремних народів СССР, поруч із російською еміґрацією.

Вихідною точкою для цих останніх подій стали відвідини голови Ам. К-ту, адм. Стівенса, в Німеччині і Франції в березні ц. р., про чому він почув від авторитетних представників різнонаціональних еміґрацій рішучу відмову вступити до КЦАБ-у в його нинішньому виді. Тоді-то, у зв'язку з тими розмовами, відбулися у Парижі в днях 25-28 березня наради найавторитетніших представників на еміґрації: України, Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Грузії і Північного Кавказу. Виготовлено меморіял, що його вручила адм. Стівенсові у Вашинґтоні окрема делеґація під проводом д-ра Степана Витвицького. (Про це була вже у „Свободі" мова). На той меморіял із дати 31 березня 1953 р., адмірал Стівенс відповів, адресуючи до всіх підписаних на меморіялі організацій і осіб, — широким листом з датою 4 травня ц. р. По суті, адм. Стівенс поставився неґативно до всіх важніших вимог і суґестій меморіялу неросійських народів, полемізуючи з різними його тезами та боронючи головно дві точки: ,нероздільність КЦАБ-у (себто, відкидаючи проєкт реорганізувати його по зразку Об'єднаних Націй із рівнорядними голосами всіх членів, або поділити його на різні національні секції) та „політику непередрішености". Адм. Стівенс вперше зовсім виразно покликався на факт, що ЗДА не признали досі ні одної національної держави, що їхні представники підписали меморіял з 31 березня, і тому, мовляв, і Ам. К-т не може признати їх тепер, не знаючи, як розвинуться події після упадку большевизму. Зате адм. Стівенс, впевняючи знову про вірність Комітету принципам волі ,всім народам і справедливости і т. д., сказав дві речі сутні: а) признав можливість зміни існуючого статуту КЦАБ-у і б) вказав на доцільність безпосередніх розмов національних еміґрацій із росіянами.

Розмови адм. Стівенса із неросіянами, зміна назви Американського Комітету із відкиненням одіозної формули „народи Росії", змонтування одностайного фронту „націоналів", — врешті ота відповідь адм. Стівенса на меморіял з 31 березня ц. р. — викликали паніку в російському таборі. З Ню Йорку поїхав до Парижу, потім Мюнхена, робити порядок „сам" А. Ф. Керенський, з великими надіями стати диктатором не лише російського відтинка, але й усього КЦАБ-у, та з ще більшим дуже швидким провалом на всіх фронтах і відтинках. Для пригадки: КЦАБ складається з 4-ох російських груп а) Союз Освобождєнія Народов Россії, або СБОРН — демократичні власівці; б) Союз Боротьби за Свободу Росії, СБСР, реакційна група Мельгунова; в) Русскоє Народноє Двіженіє, РНД, Керенського і г) „Ліґа" ліво - ліберальна група Ніколаєвського, і п'ять неросійських груп: грузини, північно - кавказці, азербайджанці, туркестанці і вірмени. Після створення у Парижі згаданого єдиного фронту неросійських народів, вірним російському диктатові в КЦАБ-і залишився одинокий вірменин Загурані, що собі здобув назву „вірменського Гулая": здискредитувала його офіційна на еміґрації Делеґація Вірменської Республіки з ген. Дро і Г. Навасартіяном. Поза КЦАБ-ом стоять російські „солідаристи", чи пак просто чорна реакція, яка взагалі тримається ще старорежімно - чорносотенних категорій підходу до всього Сходу Европи. У самому КЦАБ-і прийшло до розламу між Керенським і Ніколаєвським: цей останій принципово погодився на вимоги „націоналів" реорганізувати КЦАБ, чи пак покликати до життя іншу організацію для одностайної боротьби з большевизмом, знову ж Керенський і його сторонники навіть формально виступили з КЦАБ-у в обороні Гулая, що його 2 російські і 4 неросійські групи до КЦАБ-у не прийняли. Вправді „сецесіоністи" Керенського вернулися зараз же другого дня до КЦАБ-у (мабуть під гострим натиском американців), проте виявилося наявно, що ані вони вже не мають більшости й авторитету в КЦАБ-і ,ані теж не всилі взагалі мати надалі вирішний вплив на вигляд антикомуністичного фронту. Формально справа представляється так, що на конференції в Теґензее в дні 31 травня у складі всіх російських членів КЦАБ-у і національних груп із Паризького бльоку, що відбулась на запрошення і під головуванням американського представника Пача, — вибрано Комісію, що має виготовити реорганізаційний плян КЦАБ-у, чи іншої на його місце установи, беручи за підставу вимоги, зголошені від імені всіх неросіян представником вірменів Навасардіяном. Головою тієї Комісії є старий грузинський діяч Геґечкорі.

Важнішою від торгів у тій Комісії для реорганізації фактично вже неіснуючого КЦАБ-у є атмосфера, витворена тими останніми подіями. Коли досі росіяни постійно

(Закінчення на стор. 3.)

Очищування книгозбірень інформаційної служби

Вже кілька тижнів американці уважно слідкують за справою „нищеня книжок". Справа в дійсності представляється дуже просто. Державний департамент вирішив переглянути книгозбірні, що належать до одної з установ цього департаменту — до інформаційної служби. Книгозбірні ці знаходяться закордоном, по столицях країн вільного світу й ними користуються насамперед працівники інформаційної служби для своєї діяльности, що до неї зокрема входить обслуговування радіовисилень. Отож ці книгозбірні не належать до такого роду збірок прилюдного користування, як книгозбірні ІМКА й інших організацій.

Державний департамент, плянуючи зміст своєї інформації, звичайно, може зарядити відповідний підбір матеріялів, а зокрема усунути твори, що на його думку не відповідають наміченим завданням. Таким чином усунено з полиць книгозбірень більше як 300 творів. За підставу усунення правив дух цих книжок, або переконання їхніх авторів, бо департамент пильнував визволити свою інформацію від комуністичних впливів.

Звичайно, небажані книжки відкладано, проте бували випадки й нищеня, зокрема спалено в одній з закордонних книгозбірень 11 книжок. З компетентних джерел прийшло запевнення, що таких випадків не може повторитись, хоч очищування книгозбірень буде продовжуватись.

З приводу знищення книжок, уся преса писала дуже багато, при чому в більшості випадків гостро засуджувано подібні випадки. Знищення книжок особливо використала преса лівого напрямку, пов'язуючи свій осуд з виступами проти американського устрою та ґаласуючи про зростання тоталітаризму в цій країні.

Ґаласування червоних з приводу очищування книгозбірень ще раз яскраво виявляє їхнє, тисячі разів доведене, лицемір'я. І одночасно виявляє перечулену чемність їхніх опонентів, які не заторкують в дискусії таке неймовірне в теперішньому світі явище ,як неперервне, що вже продовжується четвертий десяток років, нищення вільного друковано слова на великій частині землі.

Оборонці „свободи читати" ані одним словом не згадують про цілковиту заборону вільно читати в СССР і сателітних країнах. Осуджуючи очищування книгозбірень однієї лише інституції, вважають природнім і додатнім явищем постійне очищування всіх взагалі книгозбірень в СССР.

В СССР не існує поняття про прилюдну книгозбірню, яку не може заторкнути очищувальна акція, яка відбувається (як оце в ЗДА) лише в бібліотеках однієї якоїсь інституції. Що більше, — там цензура торкається не тільки авторів одного напрямку, — наприклад тих, що визнають приватну власність чи капіталістичний устрій. Постійна чистка в книгозбірнях СССР торкається кожної думки, що хоч трохи відбігає від офіційного думання. А тому, що офіційна програма може часом мінятися, залежно від примхи диктатора, то й постійно міняються вимоги до авторів і до книжок.

Доходить до такого безглуздя, що в СССР не може бути навіть нормально видана енциклопедія, бо за той час, як вона виходить, багато авторів, що в ній співпрацювали, бувають знищені й їхні твори не сміють вже бути в книгозбірнях. Отож їхні твори не тільки викидаються з полиць книгозбірень, але й вирізуються окремі сторінки в енциклопедіях і журналах, або спішно ці видання передруковуються вже в зміненій редакції.

Це саме торкається книжок і статтей про недавніх „вождів", що попали в неласку диктатора. Їхні твори і їхні імена повинні бути вимазані з свідомости населення і тому їх насамперед викидають з книгозбірень. Це сталось з творами Троцького, Бухарина й соток авторів, що на них виростала комуністична ідея. Це саме станеться з творами Сталіна, якщо теперішній диктатор раптом оголосить його неправовірним.

Нищення книжок в СССР пов'язане з нищенням людей. Чи уявляють ті, що нападають на жорстокість державного департаменту, що це є жорстокість при нищенні книжок, коли за знайдену на полицях книгозбірні книгу забороненого автора керівництво бібліотеки іде на каторжні праці до Сибіру, й коли винищуються цілі родини необережного читача такої книжки? Чи уявляють вони ,як навипередки намагаються спалити опальну книжку громадяни СССР, щоб вона не попала часом в очі провокатора МВД?

Отож, — чи уявляють вони, яка делікатна і стримана акція провадиться в книгозбірнях державного департаменту ,коли знищеня 11 книжок викликало виступи, осуди і пояснення найвищих державних достойників?

Вол. Дорошенко

МОЇ СПОГАДИ ПРО С. ПЕТЛЮРУ

(2)

Розуміється, я тепер уже не пам'ятаю всіх тодішніх своїх знайомих, що належали до нашого гуртка. Не тямлю імен і прізвищ декого з тих, що були членами гуртка, а навіть не годен уже й про декого з тих, що їх знав, сказати з точністю, чи належали вони тоді до нашого товариства, чи може я з ними познайомився пізніше, тому цих сумнівних поминаю.

З-поміж семінаристів Полтавської духовної семінарії, крім С. Петлюри, належали до нашого гурту Комінченко, Павло Ластовець, брати Міхновські, братаничі відомого Миколи Міхновського, Володимир Фідровський та інші, що їх уже не пригадую. З-поміж земських статистиків і взагалі земських службовців — очевидно молодших — можу назвати Грицька Іваницького, Миколу Кохановського, Василя Кошового, Аркадія Кучерявенка, добродушного товстюха Осмяловського (імені не пам'ятаю) й Костя Шаревського. З-поміж студентів, крім мене, були Сергій Андрієвський, студент ветеринарного Інституту, мабуть Харківського, Іван Жигадло, студент-правник Московського університету й Михайло Русов, син проф. Ол. Русова, студент Харківського університету. З-поміж неземських службовців — Прокіп Понятенко. До нашого гурту належало кілька дівчат: Маруся Виноградова, Інна Жартовська, Олександра Комличенко, сестра Павла, Маруся Кучерявенко, сестра Аркадія. Не тямлю вже, чи вони де вчилися чи працювали. Не пригадую також, чи належала до тодішнього нашого гурту, напр., дружина Миколи Кохановського, яку я добре знав пізніше. Ми звали її (в роках 1905-6) Кохінхіною, від Кохановська й хінка, бо вона справді нагадувала з обличчя хінку (китайку). Але це прізвище мало й інший посмак, бо кохінхінами звалася у нас окрема расова порода курей.

Мені здається, що серед нас був і другий студент Ветеринарного Інституту, теж Андрієвський, на ім'я Петро, але тепер не можу на це присягнути. Мусіли бути поміж нами й Петлюрині приятелі М. Гмиря й Іван Рудичів, але я не пам'ятаю вже, чи був я тоді з ними знайомий. Міг із ними стрічатися, як і з багатьма іншими, не знаючи їх імен і прізвищ.

Приновую те, на всякий випадок, що знаю про дальшу долю декого з тодішніх моїх знайомих, бо про багатьох немаю ніяких відомостей, покинувши свою Полтавщину ще перед 1-ою світовою війною. Буду дуже вдячний, якщо знайдеться хтось із земляків, що доповнить ці мої відомості.

Отже Петро Андрієвський став визначним ученим, довгий час працював у північній Африці на службі у французів, за німецької окупації Західньої України був директором ветеринарного інституту у Львові. Виноградова Маруся, з багатої купецької родини, зукраїнізованої Петлюрою, що був там домашнім учителем. Училася на вищих жіночих курсах у Москві, брала участь в українській громаді, яку я очолював, писала в українській пресі під псевдонімом Маруся Полтавка; в 1905 р. жила у Львові й переклала тоді на спілку з С. Петлюрою „Нариси з всесвітової літератури" проф. Миколи Стороженка, нашого полтавця. Пізніше вийшла заміж за поета Олексу Коваленка, видавця українських декляматорів та антології „Українська Муза" у Києві в 1905-1906 рр. Пізніше був на еміґрації й передчасно помер у Чехії в Оломовці, мабуть 1927 року.

М. Гмиря, що був ентузіястом РУП — помер передчасно на сухоти перед 1-ою світовою війною. Інна Жартовська — пізніше вийшла заміж за Аркадія Кучерявенка, служила, здається, теж у земстві, згодом розійшлася з ним і виїхала на Далекий Схід. Іван Жигадло — скінчивши правничий відділ Московського університету, був суддею. За Центральної Ради був Генеральним Суддею, а за гетьмана — сенатором, за большевиків учителював у середніх школах, і як багато інших українських діячів, був, очевидно, на засланні. Тепер живе на еміґрації в Каракасі, Венесуеля, в тяжких умовинах, розбитий паралічем. Грицько Іваницький з еволюцією РУП в соціял-демократичному напрямі був діяльним членом Полтавського Комітету Укр. Соц.-Дем. Партії. Покликаний до війська під час 1-ої світової війни, служив у чорноморській фльоті, де й згинув страшною смертю, кинений збунтованими матросами в 1918 р. у розпалену „топку" (піч) на пароплаві. В партії мав прізвище „Калоша". У Кохановських в 1900-их роках була свого роду штаб-квартира РУП—УСДРП. Можна дивуватися, що брат Кохановської Жорж (?) Яновський, що відограв провокаторську ролю в справі так зв. Лубенської Республіки 1907 р., до якої адміністрація притягла була українську інтеліґенцію Лубень на чолі з Андрієм Лівицьким, Вол. Шеметом та ін., не видав цієї квартири, може з уваги на сестру. Василь Кошовий — статистик, постійний службовець Статистичного відділу, старший за всіх нас, людина здібна, але великий лінюх. Не мав одного ока і через це мав у нас прізвище „одноокий сатир", бо зідхав до гарних жінок, хоч і був жонатий. Автор цінної статистичної праці про Україну, поміщеної в „Літ. Наук. Вістнику" 1907 р. Перед 1-ою світовою війною розійшовся з своєю жінкою й виїхав до Саратова над Волгою, з колишньою дружиною Є. Голицинською Катериною, де ця дуже освічена жінка завідувала статистичним відділом Губерніяльного Земства. Аркадій Кучерявенко — працював у земстві, з РУП перейшов до Української Радикально-Демократичної Партії, де був дуже діяльним членом. З упадком української державности опинився на еміґрації у Франції, де мабуть, у наслідку психічної депресії відібрав собі життя. Я пам'ятаю його веселим, життєрадісним юнаком. Маруся Кучерявенко — його сестра, дуже енерґійна дівчина, згодом опинилася на засланні в Архангельській, здається, губернії. Пізніше вийшла заміж за відомого українського політичного діяча й кооператора, Бориса Мартоса. Померла на сухоти в Празі в 1945 році. Павло Ластовець — викинений, як і Петлюра з Духовної Семінарії, був діяльним членом РУП—УСДП. В 1906 році працював, як друкар, у таємній друкарні Полтавського Комітету УСДРП. Помер передчасно в молодому віці перед 1-ою світовою війною.

Брати Міхновські, братаничі Миколи Міхновського, належали до РУП і не перейшли до заснованої ним НУП (Народної Української Партії). Один із них Володимир, покінчивши семінарію, висвятився на священика, але з партії не виступив. Прокіп Понятенко — був службовцем Акцизної (горілчаної) Управи, великий приятель С. Петлюри, який прозвав його „Кобищанським лордом", бо Прокіп, що жив на передмісті Полтави „Кобищани", дуже дбав за свою елеґанцію. Був ще живий у 1941 році.

СУСПІЛЬНА СЛУЖБА

(9)

(Закінчення).

Треба звернути увагу ще на одну галузь Суспільної Служби. Давніше, ще повернімось до 1900 року, відомі були різного роду братські обезпеченеві організації, робітничі юнії, які давали забезпечення робітникам-членам, чи інші організаційні обезпеченеві схеми. З ростом державного забезпечення, ці схеми заникали. Але тепер, коли і діє державне забезпечення і добровольча суспільна акція, виявилось, що це ще за мало і знову діють різного роду обезпеченеві схеми. Ми маємо такі організації взаїмного безпечення, в юніях, в організаціях професійних, родинні обезпечення та й інші групові обезпечення, які діють для професійних, родинні обезпечення та й інші групові обезпечення, які діють для замкненого кола людей. Вони займаються теж медичною опікою, вишколом, опікою над дітьми й іншими суспільними чинностями.

Причина повстання цих організацій — це знову зріст Суспільної Служби і зрозуміння всього громадянства для суспільної праці. Громадянство хоче само визначувати свої потреби і брати участь у заспокоєнні їх і тому організує ці групові установи суспільної праці. Ще одна причина до того, а саме кожний громадянин прагне участвувати в організації обезпечення і в його управлінні. І тому повстають ці організації по крові (родинні), по праці (робітничі), по географічному положення (околичні).

Це взаїмне обезпечення має велике значення і воно йде в парі з розвоєм Суспільної Служби. Лорд Беверідж у своїй книжці про суспільну працю говорить, що кожний англієць ставить вище цю систему взаїмного обезпечення від допомогової служби „філянтропійних" організацій.

На прикінці треба підкреслити, що розвій Суспільної Служби вказує на все зростаючу тенденцію цієї ділянки суспільної праці співпрацювати з іншими ділянками суспільної діяльности. У французькому звіті читаємо:

„Суспільна Служба сьогодні все більше звертається до інших професій, які теж, як і вона, змагають до удогіднення життя одиниці, до повного вдоволення її. Англійський звіт ще додає, що:

„Суспільна Служба продовж останніх 25 років, (чи радше суспільні працівники) стала професією, співпрацюючи в деяких питаннях з іншими професіоналами, як з психіятрами в веденні дітей, з лікарами в медичній службі і з правниками у справах подруж".

Суспільні працівники для осягнення своїх цілей співпрацюють з тими, які працюють в ділянках таких, як релігія, медицина, право, шкільництво і ця співпраця це найбільший осяг останніх років.

Це самозрозумілий шлях, бо давніше суспільний працівник був потроху й сестрою жалібницею, адвокатом і вчителем. Теж у навчанні суспільних працівників велику увагу присвячується таким наукам, як психологія, психіятрія, медицина, соціологія, антропологія й інші. І коли сьогодні Суспільна Служба стає на самостійні позиції, тоді для її праці можна подати такі три напрямні:

1. Суспільні працівники мусять осягати свої цілі через свою професійну службу.

2. Вони мусять брати з інших близьких професій (медицина, право), і давати для цих професій, що потрібно з їх професійного знання, для створення здорового і вдоволеного суспільства.

3. Суспільні працівники мусять нести ідею суспільної служби, передати кожній людині. родині, групі ті інформації, свій досвід і знання, що можуть допомогти розвинути людську особовість і цілі групи в суспільстві.

Наприкінці треба коротко застановитись над проблемою Суспільної Служби і в нас українців. З уваги на окупацію нашої країни теж і ця справа мусить бути ведена поза кордонами України. Тому то і відпадає в нас питання про урядову суспільну працю і вся вона мусить бути побудована на добровольчій ініціятиві і на добровольчих фондах. Але вже з уваги на те, що у цілому світі таку велику ролю відограє урядова суспільна служба і нам треба нашу суспільну працю скоординувати, хоч і залишити повну свободу для вільної ініціятиви. І тому на перший плян висувається Злучений Американський Допомоговий Комітет, бо саме ця організація з уваги на визнання урядом і на міжнародні зв'язки має змогу заступити нам урядову суспільну службу, а з другого боку завдяки співпраці в ній всього нашого громадянства дає змогу виявити всю приватну ініціятиву. Ще й коли зважити її великі осяги саме в час найбільшої потреби суспільної праці — у повоєнний період і її співпрацю з найбільшими організаціями світовими Суспільної Служби в той час, тоді й не буде сумнівів, що саме ЗУАДКомітетові присуджено бути офіційним органом Суспільної Служби всіх українців і цей саме Комітет повинні ми виносити, як наше державницьке представництво цієї ділянки суспільної діяльности.

Як видно із короткого перегляду історії суспільної праці — гідність людини і взаїмна пошана були керівним мотивом у допомоговій акції. Тому і нам українцям треба зрозуміти, що допомогову акцію треба вести не як роздачу милостині, але як зорганізовану громадську суспільну акцію. І тому для цього потрібно організованих форм і ці форми дає нам — наша визнана урядом і міжнародними чинниками організація ЗУАДКомітет. Зрозуміла річ, можуть діяти й інші допомогові інституції й організації, але завдання всіх їх повинні концентруватись у ЗУАДКомітетові, який повинен бути відповідальний за загальний порядок і працю в цій ділянці і, зв'язаний з усіма міжнародними організаціями Суспільної Служби, Служби, співдіяльний у загальних завданнях суспільної праці у світі згідно із тими напрямними і потребами, які ми коротко подали у нашому огляді.

На основі думок декана Школи Соціяльної Служби в Каліфорнійському Університеті, проф. Дональда С. Говарда подав

Остап Тарнавський.

За дійсний фронт проти комунізму

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тицяли пальцем на неросіян, як на розбивачів єдиного протибольшевицького фронту, то нині цей аргумент провалився. Нині щораз виразніше видно засадничу різницю між позиціями росіян і неросіян. Саме неросіянам залежить на боротьбі з большевицьким режимом, на запануванні волі і справедливості на всьому терені, де панують большевики, та на ліквідації того джерела міжнародного лиха, яким є російський імперіялізм. Зате росіянам Керенського — Мельгунова та іншим Болдирьовим і Байдаловим залежить лише на зміні влади в СССР, себто на перехопленні влади в свої руки, на збереженні далі великодержавницької сили „неподільної" Росії та її дальших міжнародних впливів від Дунаю і Балтику по Корею включно. Сам же Керенський стає вже врешті і в очах американців символом того впертого й тупого російського імперіялістичного шовінізму. І коли американським чинникам залежить на єдиному фронті боротьби з комуною, то — нема найменшого сумніву — можна його легше, чесніше і розумніше оперти передусім на фронті поневолених Москвою народів, включно з розумними людьми з-поміж росіян, аніж на російських еміґрантських анахроністах.

Листування Редакції

До нас надходять листи з проханням подати адресу лікаря д-ра Павлоцького, винахідника нового ліку проти пістряка. На жаль, Редакція не знає його адреси і не може помогти в цій справі.

СВОБОДА І ЧЕТВЕРТЕ ЛИПНЯ

З'єднані Держави не збираються завойовувати приязнь інших країн грішми чи економічною допомогою. Про це свідчать всі вісім років від кінця Другої Світової війни. Не мають наміру З'єдинені Держави робити це силою чи владою. Запорука того в усій нашій історії. Але в теперішній час воєн, політичних роздорів та економічної депресії, у багатьох людей, незалежно від їх національности, можуть постати здорові ідеї, поширення яких може принести чимало користи.

Подібні ідеї 177 років тому зблизили групу людей і дали їм змогу об'єднати тринадцять відокремлених кольоній в, здавалось би нерівній і неможливій, війні проти найбільшої потуги того часу і виграли цю війну. Ідея спричиняла революції, вела слабих на оборону сильних, з ординарних осіб робила героїв. Це була ідея незалежности, індивідуальної свободи, людських прав і рівности.

Найкраще виявлення цієї ідеї знайшло своє втілення в Декляраціі Незалежности, принятої Другим Континентальним Конґресом 4 липня 1776. „Ми вважаємо, за незаперечну правду, що всі люди створені бути рівними, що Творець наділив усіх певними невід'ємними правами, серед яких є Життя, Свобода і стремління до щастя. Щоб забезпечити людям ці права, серед них створені уряди, наділені владою від тих, ким вони управляють".

Кожний школяр заучує на пам'ять ці слова, написані Томасом Джеферсоном. Ці слова горять у серцях багатьох американців. І вони також можуть правити за точку опори для всіх людей світу, хто хоче стати на боці свободи.

По-перше ми тут, у З'єднаних Державах, повинні додержувати цих ідей як індивідуум і як нація, втілити цю демократичну віру в непорушну реальність. Наші предки жили цим. Але не всі з нас роблять це тепер.

По-друге, ми повинні ширити наші ідеї серед інших. Але не гарними словами, а тільки наочними прикладами з нашого життя. Наші листи до наших близьких за кордон можуть бути наповнені оповіданнями про різні події та факти, що дадуть добру ілюстрацію ідеї рівности, однакових для всіх людських прав, свободи та демократії. Для нас, що звикли до такого способу життя, в усьому тому не буде нічого нового, але для інших, що живуть, не знаючи, що таке справжня свобода, що живуть пригноблені страхом і пропаґандою, наш лист принесе надію та певність.

Америка має коротку історію. Сто сімдесят сім років обіймають тільки три покоління, може чотири. Це ще закороткий час, щоб ми збайдужіли до свободи, до ідей, що допіру починають закорінюватись в багатьох частинах світу.

Четверте липня буде саме доброю нагодою зав'язати розмови в оборону американського способу життя. Але перед нами ще важливіше завдання. Ми повинні обороняти ідеї свободи, поборюючи її ворогів тут, вдома, і поширюючи правду закордоном.

Ідеї є сильною зброєю. І ми озброєні сьогодні ідеєю, сильнішою від атомової бомби. Ваші листи до родичів і друзів закордон можуть бути найважнішим знаряддям для поширення цієї динамічної ідеї.

Загальна Рада.

Стейтен Айленд, Н. Й.

Стейтен Айленд — це, так би мовити, передмістя Ню Йорку, але відділене від самого Ню Йорку океаном. Тут існує невелика українська громада — біля 100 родин, що живе своїм, досить ізольованим від Ню Йорку життям. Є тут давня греко-католицька церква, а з організацій — лише Відділ Народного Союзу, що його очолює місцевий громадянин, п. Михайло Гранківський.

22 травня ц. р. до Стейтен Айланду завітав представник Централі УКК д-р В. Верещ і скликав невелику нараду місцевих громадян для з'ясування питання щодо організації місцевого Відділу УКК, — в цілях інтенсивнішої національно-громадської праці.

Думку про Відділ зустрінуто з повною прихильністю, а представники місцевого Народного Союзу виявили особливе зацікавлення справою та бажання допомогти їй.

У висліді наради було обрано Ініціятивну Комісію, до якої увійшли: Михайло Гранівський — голова, Телішевський Петро — заст. голови, Гриць Геба — секретар, Іван Геба та Бельців Михайло — члени.

Ініціятивна Комісія уже відразу почала конкретну працю — а саме — збірку для залишенців у Німеччині.

В. П.

Бофало, Н. Й.

З хроніки культурного життя української громади.

У переїзді через Бофало задержалася тут дружина пок. письменника Є. Плужника, і в українськім клюбі „Наша Хата" розповіла про переслідування і ув'язнення її чоловіка та про ліквідацію українських письменників у 1935-тих роках у підсовєтській Україні. Особисті переживання пані Плужник у зв'язку з арештом її чоловіка, і доля зліквідованих комуністами декотрих письменників, відкрили зібраним слухачам призабуті жахливі картини з життя підсовєтської України.

Основуючі збори кооперативи „Український Національний Дім", що відбулися в суботу 13 червня, вибрали Надзірну Раду кооперативи, а Н. Р. покликала п'ятичленну управу кооперативи. Основним завданням кооперативи, є придбати власний дім для української громади, у якому буде театральна заля та приміщення для діючих товариств. Щоби призбирати фонди на купно чи будову дому, управа кооперативи має видати 25 долярові шери. Від постави і кишені громадян залежатиме, чи будемо і на майбутнє сходитися по примітивних чужих приміщеннях і витрачати гроші на винайм заль для всяких імпрез, чи зумімо зложити відповідну суму гроша і набути власний репрезентативний дім.

Зорганізований Пласт-приятом діточий театральний гурток відограв в неділю 28. червня інсценізовану казку „Царівна Жаба". Дивлячись і вслухуючись у гру дітей, малося враження, що це дійсний діточий театр, бо малі князі, княгині, князенки, отроки, відьми і жаби відтворювали сценічні картини, які доводиться рідко бачити на діточих виставках. Великий вклад праці і енергії пань І. Пошивайло (постановка), О. Дядинюк і Т. Душенко (мистецьке оформлення сцени і стилеві костюми з княжих часів), І. Лаврівської (танки і балет), І. Дорощак (організація виставки) та цих пань і панів, що їхньої праці в часі виставки не можна було розшифрувати — дали вдоволення і їм самим, і батькам дітей, і зібраній на виставці публіці, а в першу чергу самим малим „артистам". Є побажання, щоби цю виставку повторити не тільки у Бофало, але і в сумежних містах і цим дати громадянству показ, що можна осягнути хотінням і наполегливою працею.

„День Молоді" приготовляють на кінець літа молодечі організації м. Бофало під проводом культ.-освіт. референта УККА. Програму дня мають виповнити руханкові вправи, спортові змагання та народні танки діточих груп.

Пластовий табір на „Новому Соколі" у Норт Калінс коло Бофало зачався в суботу 4-го липня. Пластова молодь матиме змогу відпочати і набрати пластового гарту серед гарної лісової природи.

Звіт з праці за минулий діловий рік видала екзекутива відділу УККА в Бофало. Звіт зладив секретар відділу п. С. Шипиляний, а мистецьке оформлення дав п. М. Борачок. На 72-ох сторінках циклостилевого друку находимо виказ платників УН-Фонду і Допомогової Секції УККА, звідомлення з праці усіх референтур відділу та усіх діючих товариств і організацій, а також оголошення наших підприємств. Хто цікавиться ровитком культурного життя нашої іміграції у ЗДА, цей знайде у цьому звіті багато матеріялу для студій. Посторонні особи можуть одержати цей звіт в канцелярії відділу УККА вул. Вілям 802.

О. З.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

З Гостини для Студентів

З початком б. року панна Люба Головата покінчила музичні студії на Пенсилвенійськім Університеті у Филаделфії. З цеї нагоди мама панни Головатої, пані Марія Головата-Козак, влаштувала для своєї єдиної донечки несподівану гостину.

Гостинний вечір зібрав гурток найближчих приятелів як панни Головатої так і її матері. Було багато гостей, які знали панну Любку ще з малої дитини. З приємністю згадувано як вона виступала з деклямаціями, а потім як скрипачка на українських концертах, радіових програмах й інших українських імпрезах. Гості ґратулювали матері за те, що так гарно виховала доньку і допомогла їй покінчити високу музичну школу. Пані Головата-Козак є одною з наших активних українок в Филаделфії.

Під час гостини піднесено думку відмічення закінчення музичних студій панною Головатою збіркою на студентів в Европі. Збірка принесла суму $21,00 які пересилається для КоДУС-у.

Приятель

Аллентавн, Па.

З громадського життя.

На початку травня ц. р. в м. Аллентавн відбулись ініціятивні збори, з метою заснування тут Відділу УКК.

Аллентавн велике промислове місто і замешкує тут біля 3000 українців. Частина наших людей працює в самому місті, а ще більша — доїздить до сусіднього міста — Бетлегем, — відомого своїми фабриками залізних конструкцій.

В Аллентавн від довшого часу існує православна парафія, на чолі з протоєреєм, о. д-р Володимиром Левицьким, а з прибуттям нової іміграції, тут постала також українська греко-католицька церква, на чолі з о. О. Бариляком.

В Аллентавн існує Український Народний Дім (Горожанський Клюб), а також працює український хор, славний на цілу околицю.

Крім того, існує низка укр. організацій — асекураційних, політичних та культурно-освітніх.

На нараді в справі заснування Відділу УКК, взали участь представники місцевих організацій, які після короткого реферату підпоручника Централі УКК д-ра В. Вереша ухвалили створити Ініціятивну Комісію. Комісія має підготовити скликання установчих зборів. Крім того, на зборах було піднесено багато питань з місцевого громадського життя та стверджено потребу більш широкої громадської праці.

До Ініціятивної Комусії увійшли такі особи: Володимир Пипюк, голова, Василь Гелеткинич, заст. голови, Григорій Біленький, секретар, Іван Худий, касієр, і члени: Михайло Голець та Андрій Проць. Також обрано і Контрольну Комісію: Дмитро Хорват і Парані Лада.

Палмертон, Па.

До активної праці.

На початку травня ц. р. в м. Палмертоні, Пенсилванія, відбулись збори представників українсньких організацій, як Народний Союз, Провидіння, Робітничий Союз, також предсвавники Церковного Комітету та окремі активніші місцеві громадяни.

Ці збори ухвалили заснувати в Палмертоні Відділ Українського Конґресового Комітету.

В м. Палмертоні нараховується до 150 українських родин, переважно старих іміґрантів.

Ініціятори Відділу УКК мають на увазі пожвавлення місцевого національно-культурного життя, співпрацю з УКК та допомогу залишенцям.

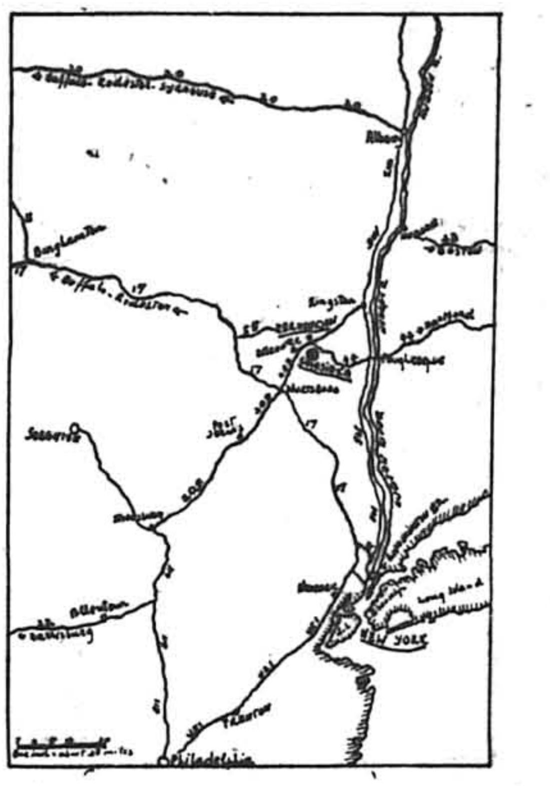
Треба сподіватись, що, з заснуванням Відділу, тутешнє громадське життя значно пожвавиться.

В. П.

ВСІ ДОРОГИ ВЕДУТЬ НА СОЮЗІВКУ

Де б Ви не були й чим Ви не їхали б, Ви завжди потрапите на СОЮЗІВКУ. Якщо Ви хочете їхати автобусом, поінформуйтесь в місцевій автобусовій компанії про найкращі й найкоротші получення. З Ню Йорку й околиці найкраще користуватись т. зв. Short Line або Inter City Line з автобусової станції при 41-шій вулиці й 8-мій евеню. Якщо Ви ідете автом, скористайте з поданої тут мапки загальної схеми головних шляхів. Для інформації подорожі автом з ближчих осередків подаємо: З НЮ ЙОРКУ: Через міст Вашинґтона шляхом ч. 4, або через тунелі шляхом ч. 3 до головного шляху ч. 17 і ним на північ до шляху ч. 209 у Wurtsboro, там звернути вправо й їхати до Еленвіл-Керґонксон, де окрема таблиця поінформує Вас про черговий зворот вправо на СОЮЗІВКУ. А якщо Ви любуєтесь прекрасними гірськими краєвидами, то з 17-тки можете звернути за містом Goshen вправо на шлях ч. 302, їхати ним до Pine Bush і там звернути вліво на шлях ч. 52 та їхати до Еленвіл й опісля ще малу віддаль 209-ткою до бічної дороги на СОЮЗІВКУ.

Шляхи на СОЮЗІВКУ

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Канаді

II. ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ І ТАНКУ

9 і 10 травня відбувся заходами Українського Відділу Канадійського Леґіону в Торонті II. Фестиваль української музики і танку. В змаганнях приймали участь наші адепти мистецтва з Торонта і околиці. Крім поодиноких змагань з різних ділянок мистецтва, що відбувалися протягом цілої суботи. 9. 5., вечером того ж дня в Мессей Гол був влаштований для ширшої публіки фестивалеаий вечір, а в неділю, 10. 5. в тій же залі відбувся заключний попис переможців у фестивалі і роздача нагород. Загальна сума нагород в готівці винесла $3,035,00.

Жюрі визнало перші і другі місця за такими групами і особами: Співи дітей з вправами під керівництвом пані Завадівської (1); дитячий хор УНО — Західнє Торонто під управою п. М. Яворської (2); мішаний хор Української Православної Громади під управою проф. Гай-Головка (1); мішаний хор Української Католицької Громади під управою проф. Л. Туркевича (2); колоратурне сопрано: Надія Лисанюк (1). Іраїда Черняк (2); ліричне сопрано: Люба Левицька (1), Матильда Лазарович (2); тенор: Петро Черняк; меццосопрано: Антоніна Лисенко; баритон: Василь Саковський; піяно: Лілія Проців (1); Роман Яцишин (2), Анна Демків (2); національні танки: група МУН з Гамілтону (1) і група МУН з Торонта (2).

В Австралії

УСПІХ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ В ПЕРТІ

20 і 21 березня ц. р. український громадський хор під мистецьким керівництвом д-ра Менцінського, і маленька танкова група під керівництвом п. Барановського виступами з багатим репертуаром на запрошення австралійського „Репертори Кляб". Крім українців в програмі виступали австралійські „Бельрінгерс".

Це вже не перший раз український хор в Перті виступав на запрошення австралійських організацій.

Цим разом невелика „Есемблей Гол" була вщерть заповнена глядачами, не зважаючи на те, що ціни на квитки були високі.

Судячи по настрою глядачів, можна сказати, що концерт пройшов успішно.

Особливу увагу звернули на себе пісні: „Ой зійшла зоря" (заспів д-ра Менцінського і пані Менцінської), „Розрита могила" (заспів п-ні Менцінська) і маршова пісня „Засяло сонце золоте".

Національні строї танцюристів приваблювали око глядача.

УКРАЇНЕЦЬ В АВСТРАЛІЇ УТІКАЄ В ПУСТИНЮ

Південно-австралійська преса принесла вістку про українця Федора, який їдучи потягом з Еляйс Спрінґ до Аделаїди, вискочив з потягу і втік у пустиню.

Поліція і чорношкірі тубільці вирушили в розшуки за Федором. Розшуки в пустині тривали чотири дні. Коли поліція вже втратила надію відшукати Федора, раптом почула спів.

Це співав Федор, приготовляючи собі з листя місце до спання.

Федор без жадного опору пішов за поліцією. Показалося пізніше, що він захворів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БАЛТІМОР, МД. — З уваги на горяч місячні збори відділу 337 протягом літа будуть відбуватися кожної другої середи в місяці, вечором, о год. 8:30, в церковній залі, 524 S. Wolfe St. Слідуючі збори припадають на середу, 8. липня. Просимо членів прибути бо є декілька пильних справ до обговорення. — Уряд.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

Читайте українські книжки и газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Посмертні Згадки

ПЕТРО ОСТАПЧУК, член Бр. св. Арх. Михаїла відділ 142 УНСоюзу в Елізабет, Н. Дж., помер дня 1. липня 1953 р., по короткій недузі у 61. році життя. Довголітний секретар і делеґат, член, основник і урядник У.Н.Дому і інших українських організацій. Походив з села Любяики Нижні, повіт Збараж, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анну, двох синів Едварда, Петра і внуків, всі члени У. Н.С.. Похорон відбудеться в суботу дня 4. липня в год. 9. рано з дому жалоби 330 Elizabeth Ave., Elizabeth, N. J., до церкви св. Володимира. Всіх урядників і членів прошу взяти участь у похороні заслуженого урядника і громадянина. — В. Н. П.!
А. Поливчак, предс.

АННА КСЕНИЧ, членниця Т-ва ім. А. Бончевського відділ 10 УНСоюзу в Ансонія, Конн., померла в 77. році життя 29. травня 1953 р. Покійна походила зі села Чарне, пов. Горлиці, Галичина. Полишила у великому смутку 7 синів і дочку. Похорон відбувся 1. червня з грек.-кат. церкви при участи Родини і Знайомих, а відтак на грек.-кат. цвинтар. — В. Її П.!
В. Глива, секр.

АННА КРУШЕЛЬНИЦЬКА, членниця Т-ва Укр. Січ відділ 182 УНСоюзу в Кліфтон, Н. Дж., померла по короткій недузі 22. червня 1953 р., в 60 році життя. Покійна походила з села Тумашівці, пов. Калуш, Зах. Україна. До УНСоюзу вступила в 1930 р. Полишила в смутку мужа Антонія, замужну дочку Ґеновефу Сміт, сина Иосифа, невістку, 4 внуків та сестру Марію Солонишин. Похорон відбувся 25. червня з погребового заведення при співучасти Родини, Членів та Знайомих до Укр. Прав. Церкви св. Вознесения, в Пассейк, Н. Дж. Тіло поховано на East Ridgelawn Cemetery. — В. Її П.!
Г. Яськів, секр.

Дня 28. червня 1953 року по тяжкій недузі упокоїлась в Бозі:

бл. п. ЕМІЛІЯ АНДРУШКІВ

із Заліщик ур. в Бориславі, Зах. Україна, проживши 37 літ.

Покійна прибула зі скитальщини до Америки в 1949 році. Ціле своє життя брала активну участь в культурно-громадському житті, як рівнож на сцені та була членом хору „Боян" в Бориславі, та хору „Боян" в Берхтесґаден, Німеччина.

Належала до Т-ва „Верховина" — 184. відділу УНСоюзу в Ню Йорку.

Похорон відбувся 1. липня 1953 р. із греко-кат. церкви св. Юрія при 7 вул. в Ню Йорку на цвинтар Holy Cross, North Arlington, N. J.

Покійна залишила в смутку мужа Степана і маленьку донечку Ліліяну.

Хай нова прибрана земля буде Їй пером!

Горем прибиті МУЖ і ДОНЯ.

ТАРЗАН, ч. 3098. Вибір.

Павуки зникли. Чорні дірки щільників вкрили стіни, а запах цвілі, що з них виходив, вияснював несподіване зникнення павуків.

Раптом коридор скінчився довгими вузькими сходами, що вели вниз.

„Ми мусимо бути глибоко під палацом", роздумував Тарзан. „Чи існує хтось у місті, кому ви могли б довіряти, Амро?"

„Тара — певний приятель", відповіла Амра. „Добре", притакнув Тарзан. „Ця віднога, мабуть, веде в місто. Ми повернемось, якщо не буде виходу через головний коридор".